

СПОРТ
Къаман студентий лиге дакъа лаьцар республикерча боксераша

16

ЛОАМЕ
Дабьхача дукъах яхача моттигера хьабьннача галгаша къахьегега шоатта дир

15

СЕРДАЛО

WWW.SERDALO.RU

ГІАЛГІАЙ МЕХКА КЪАМАН ЮКЪАРА ГАЗЕТ

№33 (12660)
Тов бутт,
5 ди, 2024 шу

Газет арадувл 1923-ча шера майтсела бетта 1-ча дийнахьа денз

1973-ча шера «Сердало» газета «Сийлен хьарак» яха ордененнай

12+

ЮКЪАРА ДЕКХАРАШ
Илман, дешара Министерствонна чуйоагIача юкъарча совето болх даболабу

5

БЕРИЙ ДУНЕ
«Кхераме йоаца чарх - 2024» яхача яхъашка дакъа лоацаш ба вай дешархой

6

ИШКОЛА ХЪАБШИЙ
Музея-заповедника кулгалхой цайна хетаяьча линейке хилар

7

БАЛХА ТОЛАМ
Кердача новкъа баьнна нах

8-9

КЪАМИЙ БАРТ-ЦХЪОАГИО
Самаре хьабийллар «ГалгIайче. Галай, говзача пхъарий мохк» яха гойтам

10

@gserdalo

vk.com/gserdalo

Дзен сердало

www.serdalo.ru

Бийкар хьалхара гургал
Дешара шу дIадоладелар вай мехка

4

Мехка кхоане

Келаматанакъан Махьмуд-Іаьлас ГІалгIайчен дешархой даькъалабийцар дешара Денца

2

ГалгIайче кийчо еш я Палестинера бераш тIаэца, Iомаде

Курскенаькъан ИбрахIим

ГалгIайчен кулгалхо-чо Келаматанаькъан Махьмуд-Iаьлас хоам бир, вай мехка Палестинера дена 80 бер тIаэца а Iомаде а дика таронаш хиларах. Из хоам бир «Сердало» газетага ГалгIайчен Кулгалхо-чун, Паччахьалкхен зарбан болх лелабераша.

«Тов бетта 2-ча дийнахьа денз, Палестинера бехача наьха бераш цьхоалагIча классера лакхарча классашка кхаччалца йолча шин ишколе дешаш хургда. Бераш Наьсаре дIанийсдаьд, цигарча ишколашкка», - йоах хоамо.

Келаматанаькъан Махьмуд-Iаьлас белгалдир, цьха ха яллалца бераш эрсий мотт Iомабеш хургдолга. Дешара шу хьатIадалехь, цар ах шера меттацара хьал довазаш кийчо яьй. Вайцига тешаш ба, берашца цьхана хилча, цар сихагIа мотт Iомабергхиларах.

«Дерригача берашта эшаш мел дола книжкаш, барзкъа, кьыбола гIирс дIабеннаб. Из лоархIае а да, хIана аьлча 2022 шера оагIой бетта денз, ГалгIайче ва Газера вежа вайцига хьавена 180 саг, царех 70 совгIа бераш да», - йоах хоамо.

ОГЭ шозлагIа дIалурий ха я республике

Газданаькъан Ахьмад

Экзаменаш дIа ца луш бисача 9 класс яьккха арабьнаний, аьттув ба тахан цIаькхэза а цу гIулакках чакхбала. Укх депошка дIайлоаеннай ОГЭ.

«Дешархоша дIачуеннай математика, 6-ча дийнахьа хургья эрсий меттах йола ОГЭ, 10-ча дийнахьа истори, биологи, физика, географи, 13-ча дийнахьа - обществознани, хими, информатика, литература. 18-24-ча денешта юкье кьы а ха кьоастаергья ОГЭ дIачуяла», - дийцар «Сердало» газетага дешареи Илмани Министрствос.

Келаматанаькъан Махьмуд-Iаьлас ГалгIайчен дешархой даькьалабийцар дешара Денца

Газданаькъан Ахьмад

МагIалбика кхален Долакоарча №7 йолча ишколе дIахьош хиннача цIайна хетаяьча кхетаче дакьа лоацаш, веза хьаьша хилар республикан кулгалхоцох Келаматанаькъан Махьмуд-Iаьлах; мехка Илман, дешара министра

декхараш кхоачашдеш волча Цьхорой Ахьмад-Баширах, иштта кьыболча нахах.

«Келаматанаькъан Махьмуд-Iаьлас даькьалабийцар дешара денца дешархой, хьехархой, берий дай. Цо белгалдир, дешар хургдолча вай вахаре чIоагIа лоархIае хилар. Цо бе-

рашта ловца баьккхар, дика дешархой царех хилар ловш. Иштта хьехархой; сатем, сабар долаш; шоай хьаькьал берашта дIадалара тIакхувш хилар лайра цунна.

Кхетаче хоза дIайихьар. ЦьхоалагIча классе долхача берашта гетгара чIоагIа цIай дар из, вIалла а дицIургдаоцаш»,

- аьлар «Сердало» газетага ГалгIайчен Илман, дешара Министрствос.

Тухан хьалхара гургал тохаш хезад ГалгIайчен 88 эзар дешархоцоа, царех 9 эзар духьашха ишколе чуволаш вар. Республикан ерригача ишколашкка дIайихьар дешара Денна хетаяь цIайца ювзаенна кхетаченаш.

Мехка цIенал

ГалгIайчен ЖКХ - доал деча моттигера лоархIае дакьа

Султиганаькъан Йоакьап

Дукха нах бах укх дунен тIа доккхача дикашка сатувсаш, кьыча дунен тIа фуд хьажа ловш, бIаьхий хилара тIакхувш, дунен тIа йоккха ха алсама хиларга сатувсаш, дерригача дуненна цIихеза хила гIерташ. Из иштта хила дезаш а да, цIена хий молаш, хоза лостам баьча цIагIа вахаш, дикача фильмага хьожаш, дIайхача цIагIа наб еш саг хила гIертар санна да из. Нагахьа санна цу тайпара хьалаш дече, сага хала хургда ше лаьрхIачунга кхача.

Туханарча деннара ЖКХ болхлоша беш бар чоалхане болх ба, хIара денна ГалгIайчен шахьарашка, юрташка бахача наьха хьал тоадара тIахьехаш ба из.

Цу юкьедоагIаш да тайп-тайпарча гишлошта капитални ремонт яр, наха электричествоца Iалашо яр, хий хилийтар, йовхал лоаттайр. Иштта цунна чудоагIаш да дозонанш тоадар, совьаьнна нувхаш дIаяьхар, гонахьара моттиг цIеньяр, инженерни хьалаш леладар, иштта

кьыдола балхаш.

ХIара денна хIана дац аьнна, Магасе, Наьсаре, Илдарха-ГIалий тIа, итташ кьыйолча вайцигарча нах бахача юрташка ЖКХ чубоагIаш болча кьахьегамхоша дукха сиха де дезаш дола балхаш дIахьу. Уж да лийлха, тишъенна хин турбаш хувцар, бIеха хиш цIендеш йола моттигаш мукъаяхар, трансформатораш тоаяр, цIи йоаяра эшаш йола кийчо лоаттайр, кIоагаш тIа яда хьамча кепаш хувцар, хий чусоцаш йола моттиг тоаяр.

Теркальел «ГалгIай Республикан хица Iалашо яра, хий дIаюха хьожадара ГУПа «ЦаI йолча оператора» гойтама материалаш, хIара сага ховш да мел чоалхане декхараш кхоачашду цун говзанчаша а болхлоша а дийнахьа, бийсан. Хий ийккха моттиг нийсьелча, из моттиг ахка езаш хул, цига бIеха а тIаьда а я, кьаьнарча турбашкара хьалгьаккха езаш хул дукха кхертIой юкье дола бIехал, тIоадал.

Иан юкье а, догIа е лоа делхача хана, болхлой тоаба кьахьегаш хул, ма хулла сихагIа наха хий хургдолаш из болх дIабахьа гIерташ.

БIеха хиш чакхдоала моттигаш цIенье эттача, цига фу доал вайна дика хов; укхача, хьай кара хIама а доацаш, дагдадох «ЖIале дог» яха фильм, цига профессора Преображенске оал: «Кегар цу моттиге бац, шун кертошка ба».

Тухан цьхаболча наха цецвоаккх, бIехача хи чу йоккхий хIамаш чукхувсаш, турбаш из бахьан долаш дIакъовлалуш нийслу. Из йоккха доакъазал я, дукха нах чубахача квартирашка хIаранена тIехьа хьежа варгвац. Нах шоаш кхетаргхиларах теша лов. ХIаьта ЖКХ болхлой хIама тоадеш, бахача наьха вахар аттача доаккхаш ба, цар сакхетам сомабаларга сатувсаш

а ба.

БIаьш, эзараш болча наьха балха ди дIадолалу ков, урам, гонахьара доазув гуш хиларца. Нагахьа санна нувхаш йоацаш, гонахьа лостам болаш хуле, вай дагахьа а сийрда уйлаш юс. Нагахьа санна миho асфальта тIагIолла тIормигаш керчадеш, каьхаташ удадеш хуле, дега Iоткъам хул.

ХIара денна вай дегаш хьестараш ба ЖКХ болхлой, цар новрараш хьокх урамашка, нувхаш дIахьу, цIенью нувхаш чукхувсаш яьшкаш, кьыйола моттигаш.

Кхайкабеш боаца, хIара денна из болх ца хилча баргбоацаш ба. Из боацаш тахан йиш яц.

Низ бара духъала цхъана къвсам лоаттабе тлахъех Мехкадас бахархой

Газданаькъан Ахьмад

Наха низ бар яхача доккхача зулама духъала къвсам лоаттабеш, цхъан дагара болаш ба Россе бахархой. Мехкадас Келаматанаькъан Махьмуд-Иаьлас бахархошка деча къамаьла юкъе белгалдир, цу доккхача зуламо вай мехка унзара лар йиталга.

«500 совгIа болча Iаьдала болхлой вахар хьадар, цу

бIехача нахаца къвсам лоаттабеш. Царна юкъе вар 38 шу мара даланза вола са зIамагIа вола воша. Царех хIаране цIераш вай дегашка даиман яхаргъя! Вицлургвац цхъаккха а!» - белгалдир мехка Кулгалхо. Мехкадас беррига бахархой тIахъех, цхъа барт кхеташ, цу зулама наькъаш тедара. Тахан вай массане цхъана дIабахъа безаш болх ба из, иштта мара могоаргдац вайна машар котбаккха, яхаш, дийцар Мехкадас.

ГIалгIай
Республикан
Кулгалхо
харжарга кийчо
ярах, дийцар
Халкъа Гулламе

Козой Мадина

Халкъа Гулламе хIара кIира дIахьош йола кхетаче хилар, ТIумхой Мухьмада кулгал а деш, цига дийцар Республикан Кулгалхо тов бетта 8-ча дийнахъа хоржаш хиларех. Из хом бир Халкъа Гулламе зарбан болх лелабераша.

Кхетаче дIахьош дийцар, цу моттигаца дувзаденна керттера дешаш.

«Со тешаш ва, ГIалгIайчен Кулгалхо хоржаш дола из лоархIаде ди вай дика дIахьоргда аьнна», - аьлар Халкъа Гулламе кулгалхоцо ТIумхой Мухьмада.

Буро кIалхара
ишкол тоаеш,
дIабихъача
балхага хьожаш
хилар вай
Мехкада

Газданаькъан Ахьмад

Республикерча цхъац-ца юрташка гIолла ваха хилар хилар вай мехкада Келаматанаькъан Махьмуд-Иаьла. Буро кIалхара № 2 йола ишкол тоаяра болх малагIа боараме чакхбаьккхаш хьожар из. «Дешара хьал тоадар» яхача Российски паччахьалкхен программа кхоачашъеш, боккха болх дIахьош, укх шера тоаяьча ялх ишкола юкъе я из.

«Берий хьал дика аттачыхъа доаккхаргда ишкол тоаяро. Сийрда, паргIата уйчеш, куц тоадаь латта кабинеташ берий дог гIоздоаккхаш хургъя. Вай декхар, цар дешара гIулакх боагIаца боараме дIагIоргдолаш, дешарца чам хургболаш, къахьегар. Из болх чакхбоаккхаш хьадоагIа вай аргI-аргIагIа. Дешара моттигашта терко массахана лоаттае еза», - белгалдир вай Мехкадас Келаматанаькъан Махьмуд-Иаьлас ший телеграм-оагIон тIа.

Дешара хьал лакхача боараме хургдолаш, даиман тIахьожам беш хила деза республике. Массакхана терко еш хиларо вIаштIехьадоаккхаргда вай лакха начIал дола говзанчаш кхебе, къаман наькъаяргIола беркате тIехье ураоттае.

СВО ветеранаша даькъалабийцар ГIалгIайчен дешархой, керда дешара шу доладаларца

Газданаькъан Ахьмад

Донбасс лораеш, Россе дIахьош йолча лаьрхIаца тIема операце доакъашхой беза хьаьший хилар Илдарха-ГIалан №1 йолча ишколе, цар бераш даькъа-

ладийцар дешара Денца. Хьаьший, бицлургбоацаш, дег чу бисар дешархошта.

«СВО ветеранаша берашта дийцар российски бIухой деналах, тешамеча тIема новкъостех, унзарча тIема дено-

ех. Цар иштта дийцар Даьхе езаш хила везарах», - аьлар «Сердало» газетага «Даьхен Лорбой» яхача ганза филиале.

Цу тайпарча кхетаченаша таро лу берашта дика кхетам бала. ГIалгIайчен

ийигашта, кIаьнкашта СВО доакъашхой ба денал дола турпалхой. Шоай даьй сий Юца дуллаш, турпалал гойташ, тахан тIема мугIарашка латтараш доаккхал деш тIаэц дерригача гIалгIай къамо.

«ГIалгIайче» оала ГТРК белгалъяьлар, «Евразе оаз -2024» яхача медиакхетаче

Газданаькъан Ахьмад

«ГIалгIайче» яхача Паччахьалкхен телерадиокомпане ше йолаш йолга къаьгга дIахайтар «Евразе оаз - 2024» яхача Еригроссийски фестивале, ший дика проекташ кхелахошта гойтарца. Из хоам «Сердало» газетага бир республикан Паччахьалкхено.

«Кхелахой а цига хиннача хьажархой а безам тIабаха «Продлѐнка» яхача Малсаганаькъан Луизай берий программо «Берашта, кхувш боагIарашта дикагIа йола программа» яхача даькъе хьалхара моттиг яьккхар, иштта «Декрет №93» яха

Йовлой Берса документальни лента а хилар геттара чоагIа хьажархой теркам тIабодарех, цо дувц ГIалгIай къаман вахарах», - аьлар тхоца къамаьл даьчо.

Медиакхетаче дIахьош яр Селий мехка, цига гулбелар вай мехкарча тайп-тайпарча моттигашкарча телекомпаней говзанчаш. «ГIалгIайче» яхача ГТРК из толам баьккхар, телевидене болх беш бола нах шоай балхах кхеташ а из безаш а хиларех. Уж дIахо а къахьегаш ба къаман телерадиокомпани дегIайоалаеча, шоай даькъа юкъехьош, къаман культура, Iадаташ лорадара тIехьа къахьегаш.

Кердача дешара шера, вай унахцёнон Министерствонна бакъахъа хетар

Коазой Мадина

Дешара шу д'адоладар - из берашта массехк мухъ т'абужаш дола хьал да, къаьстта букът'ехка. Цунца дувзадена, унахцёнон Министерствос берашта долча новкъостала шийна бакъахъа хетар белгалду, деза т'ормигаш букът'а леладеш хилар царна Иаткъаш хургдоацаш, из бахъан букът'ехк гоама хургйоацаш.

«Букът'абаккха лелар, дукхаг'ича берий долаш да. Сахъаташ доахаш парта т'а баг'ар, деза т'ормигаш леладе дезар, букът'ийса цалелабар - цу дерригне а букът'цамогаш бу: лазар ду, букът'ехк нийса хилац, кадай хилар д'адоал. Цудухъа х'анззе а оарцаг'обвла беза цу г'улакха.

Томаде бер нийса даг'а, букът'ийса лоаттабе, букът'абаккха ца хилийта. Дицдеш ма хила, букът'ийса лелабар-из, хожа хиларал совг'а, могашила а эшаш да.

Д'ахордар - т'ормиг нийса хилар. Ишколе хьош бола т'ормиг беза боацаш а лелабеш атта а хила беза, т'ехкар шера долаш, букът'ийса д'алоацаш. Бери т'ормиг нийса лелабой хьожаш хила, цъан оаг'орахъа мухъ ма хилийта.

Бер деша даг'аш йолча моттиге а шедар лерт'а хила деза: нийса истол, г'анд, нийса сердал.

Берий букът'ийса хургболаш, физически къахъега деза царца.

Дицдеш ма хила, букът'ехк нийса хилар - из бера могашал я. З'аамига болча хана денз Томабе, т'аккха уж хьалкхувргба могаш, низ болаш», - аьлар, шоашта бакъахъа хетар дувцаш, «Сердало» газетата г'алг'айчен унахцёнон Министерстве.

Бер да, духъаш ишколе додаш

Дешара шу д'адоладар вай мехка

Гарчакханаькъан Сали

дара мел эша хьалаш.

Берригача мехка дешара шу д'адоладар гуйран хьалхарча деношка. Шаьарашка а юрташка а цъатарра бераш г'аддига дера из. Цар дукха сатувсамаш дувзанду цунца. Цъачар лерх'и дика дешаш чакхъаккха арг'анара класс, вокхар - ишкол а яьккха, шоай д'ахо вахаре хургбола никъ харжа. 2024-2025-ча дешара шера дагалаттараш кхоачашде дукха х'ама эшаш, дика дешар мара. Из нигат долаш д'адоладар шоай дешар Сурхо т'арча ийс шера дешача ишколе даг'ича бераша. Хьалха санна доацаш, укх шера кхо г'ат долча, кердача, ц'енача ишколе д'адолалу цар дешара шу. Ишкол хъайийллар тушола бетта, цун т'овна к'алха долаш да Гилмаш карадерза-

дешара хьалхарча дийнахъа ишколан коа в'ашаг'кхийтар дукха нах: дешархой, хьехархой, дай-ноаной, хьаьший. Цу цайна хетаяь кхетаче д'аяхьар д'адоладар Росс а Г'алг'ай Республикан а керттерча иллешка - гимнашка ладувг'арца, цул т'ехъаг'а дикаг'а болча дешархошка айяйтар мехка байракх, цу тайпара бокъо укхача еннайр 8 «а» классе дешаш волча Булгучанаькъан Гусманай 7 «а» классерча Муцолганаькъан Ясминайнеи. Цул т'ехъаг'а бераш кердача дешара шерца даькъаладувцаш, царна цъаьцца хьехамаш деш, къамаьл дир ишкола директора Хидренаькъан Мухтара Любас, хьехархочо Овшанаькъан Ахьмада Аьсета, дешархой ноаноша Оалхазаранаькъан Марема, Овшанаькъан Мадина, кхетачен хьаьша

волча Наьсарен кхален прокурора заместителя Муцолганаькъан Мухажара Мурада. Дешархоша шоай говзал гойтар халхарашца, иллешца. Юххера а, бийкар хьалхара гургал. Из тоха бокъо еннайр 9-ча классе яг'ича Эсмарзанаькъан Тамарайнеи 2-ча классе ваг'ича Овшанаькъан Ибрах'имаи. Бераш шоай хьехархошца классашка чудахар, дешара цайца ювзаенна ши урок хилар цар цу дийнахъа: «Денала урок», «Машара урок».

Укх шера вай ювцача ишколе деша Юхайра 476 бер. Цъоалаг'ича классагара ийслаг'ича классага кхаччалца, шишша класс хургъа укхача дешаш, вешта аьлча, уж ерригаш я 18 класс. Хьалха шин сменах а халла мара Юховшалуцар ООШ ухаш дола бераш, моттигаш цатаар бахъан долаш. Укх шера т'еххьарча 40 шера эгта-

ра хьалха дешаргда цига цъаьсмена йолаш, ерригача классашка массайола урок делкъа хана чакхъаьнна хургъа.

Цъаьцца керда х'амаш а юкъедоаладаьд укхача укх шера. Царех да «Кхерамзлен бухи Даьхе лораяри» яха Илма. Хьалха хиннача технологена меттел, къахъегама уроках хургъа. Юртарча ишколе берашта хьехаш хургба лакхара дешараш дийша, паччахьалкхен сийдола ц'ераш енна хьехархой. Берий хьашташ кхоачашдеш хургъа йоккха спортивни, актовни залаш, библиотека, столови, ц'енача, хожа мебелаца кийчъаь сийрда а парг'ата а классаш, тайпайпара г'ирсаш, йайхача хана ара ловза йиш йола майдаш. Дешархошка эшар цаг' мара дац - дешар, дешар, дешар. Аьгтув болаш хилда хьо, дешара керда шу!

Шолжа кхале 410 дезала новкъостал дир, бераш ишколе долхаш кийчде

Коазой Мадина

Х'ара шера д'ахьош болча «Бер деша даха кийчде» яхача болама ч'удоаг'аш, карарча шера таро йоаьцача 410 дезала новкъостал дир, бераш деша долхаш кийчде, цу юкъе СВО доакъашхой бераш а долаш, яхаш, дийцар «Сердало» газетата.

Таро йоаьцача 274 дезалера а, иштта СВО доакъашхой 136 бер а эшаш мел дол-

чунца кийчдир деша даха. Цул совг'а, т'абувхабу дешара г'ирс эцара лаьрх'а ахча а делар берий даьшта.

Из, таро йоаьцарашта меттел, таро ярашта а дика новкъостал да, х'ана аьлча духхьал тетрадь, къоалам, кхьыдола г'ирсаш эцаш а дукха ахча д'адода.

«Цу тайпара болам х'ара шера д'ахьош ба, цо таро хулийт халача хьале болча наьха г'улакх аттача даккха», - аьлар Шолжа кхален администратце.

Илман, дешара Министерствонна чуйоагӀача юкъярча совето болх дӀаболабу

Газданаькъан Ахьмад

ПалгӀайчен дешара, Илман Министерстве кхетаче хилар Юкъярча совета, цига дешара хьалашта мах оттабир. Кхадж тассарца хержар цун кулгалхо. Из ва Юкъярча палатан доакъашхо Эса-

марзанаькъан Галаудин. Цун гӀончалла хержар гулбеннараша Јарпенаькъан Хьамзат, юкъярча совета секретарь хилар Евкуранаькъан Лидайх.

«Юкъярча совета балха тӀа де лаьрхӀар кхоачашдеш,

2024 шера дешара моттигаш 100 процент чулоацаш, дешара дикалга хьожаргба. Карарча шера чулоацаргья спорта Министерствонна чуйоагӀаш йола 61 дешара моттиг, 21 тӀехьара тӀа дешара йола моттиг», - аьлар «Сердало» газетага ПалгӀайчен дешара,

Илман министерствон зарбан болх ледабераша.

ЛоӀаме болаш, дешара мах оттабара чуйоагӀаш да, дешара лерттӀа хьалаш хилар, хьехархой белабенна, безаме хилар, иштта могашал эшаннача берашта дешара дика хьалаш йалашдар.

Долакоара цӀа-интернат кӀахьегаме Министерствон, прокуратуран тӀахьожаме кӀалха я

Курскенаькъан ИбрахӀим

ПалгӀайчен кӀахьегаме Министерствос тӀахьожаме лоаттабеш долча Долакоарча психоневрологически цӀагӀа-интернате Јеш долча берашца во хиларах бола хоам баьбар социальни бувзамашка.

Лораша хьалхадоккх, полиомиелит яха лазар маьхий тохаро мара юхатохаш доацилга

Коазой Мадина

Гуйре хьатӀаеча, полиомиелит яха лазар дӀа-юха даржаш хул, бакъда дукхача берий даьша цу лазара духьала маьхий тохаш цахиларах, массеказе дукхагӀа даржаш хул из, яхаш, дийцар «Сердало» газетага ПалгӀай Республикан унахӀенон Министерстве.

«Полиомиелит унзара лазар да, дегӀ дӀалелаш доацача воаккх цо саг, кхьиметтел цу лазарах вала а тарлу. Бакъда пайдана да ший ханнахьа маьхий тохар. Маьхий тохар кхераме а дац, из лазар кхетар кхера везаш а хилац. Ший ханнахьа маха техар кӀалхарвоал, цу унзарча лазарах. Ший ха я маха тохара йилла. Лора дикагӀа

хьалхадоккх, из маца тоха беда. ДикагӀа да ший ханнахьа маха тохар, тӀехьагӀа цунна дарба деш лелачул», - аьлар республикан унахӀенон боахаме.

Лораш сатем байна хилар бахьан да, бераш ишколе аха доллуш хилар, цьхоалагӀа классашка деша долхаш дола бераш юхьанца дукхача наха юкье леста дезаш да, цо сомадоаккх

инфекци оала лазар. ДукхагӀа дола лазараш, полиомиелит, лораша яхачох, шода тӀадамашца сагагара хьадала йиш йолаш да, из кер чу дус. Фу лазар да ха а атта дац, хӀана аьлча кхьдолча лазарашта тара хиларах. Цудухьа лораша бераш лораде деза массадолча лазарех, оттаьча хана маьхий а тега.

ПалгӀайчен кӀахьегаме Министерствос йоах, 2022 шера бекарга бетта, сага бокьонаш телхаш моттиг йий хара бола болх дӀабихьаб цига.

2022 шера, ПалгӀайчен кӀахьегаме министрага МутаӀаланаькъан Хьажбикарга кьайлагӀа кьахат яздаьдар цига Јеш болча нахаца чӀоагӀа во а молхаш дӀа ца луш а хиларах, царна психологически новкьостал цига деш цахиларах.

Из хабар хьалкхоачашехь а, министерство МагӀалбик-Шахьара прокуратурага дехар дир; цигара санитарно-эпидемиологически хьал довза, психологически новкьостал дой ха, аьнна.

Белгалдаккха дезаш да, цу хана «Долакоара психоневрологически ГБУ цӀа-интернат, ковид яха лазар хилар бахьан долаш, кьайла хиннилга. Цудухьа цигара хьал тахка йиш йолаш хиннадац.

Прокуратура дӀабихьача балха кӀийлен тӀа уголовни гӀулакх хьадийллар. Тохкама болх дӀахьоча кӀийлен тӀа балхара чувахийтар цу боахаме кулгалхо Доврбиканаькъан Мухьмад, из хӀанз Йаьдало лоткъам эца безаш ва. Цул тӀехьагӀа, керда кулгалхо хержав, хӀанз дукхаца цига тӀахьожаме бича, кхоачамбоацараш нийсденна моттиг хиннацац.

Наьсаре цхьаьккха берий беш хьайийллай, 220 моттиг йолаш

Коазой Мадина

Наьсаре 1976 шера яь кьаьнара гӀишло хиннача моттиге, 220 моттиг йола керда берий беш хьалгьаьй, яхаш, дийцар ПалгӀай Республикан Кулгалхочун зарбан болх ледабераша.

Наьсарен юккье, кхозза вӀаштӀарая гӀишло хьалгьотаяра юкье дакъа денад Кулгалхочо а иштта республикан кхьача лоархӀамеча наха а.

«Берашта лерттӀа хьехам, кхетам балара эшаш мел дар цу чу долаш да, цу юкье ашарий а физкультуран а залаш йолаш. Говзанчашта болх бара йола кабинеташ а я, кхоллама болх цу берашца дӀабахьара йола моттиг а кийчъаьй, кхача кийчбара дола хьалаш а вӀаштӀехьадаьхад», - йоах хьа-

байтача хоаме.

«Из аргӀанара масал да вайна гуш дола, лоархӀаме декхараш дика кхоачашдеш хилара тешал деш. Вай кхувш йоагӀа

тӀехьенна дика кхетам балара деш да из деррига.

Баркал ала лов сона гӀишлонхошта, берий йоакхо еш хиларах, царна иштта

дика хьалаш чудола берий беш хьалгьарах», - аьлар Келаматанаькъан Махьмуд-Йаьлас, ше лаьрххӀа из моттиг хьаелаш.

«Къаьнара Илдарха-Г'ала» яха низ бола ток чуйоаг'аш йола г'ишло тоае лаьрх'ад

Султиганъкъан Йоакъап

«Къилбаседа Кавказа россеташа» 1,8 млн сом д'адохийтаргда «Къаьнара Илдарха-Г'ала» яха низ бола ток чуйоаг'аш йола г'ишло тоаяра, яхаш, дийцар «Сердало» газетага Г'алг'ай Республикан Кулгалхочун зарбан болх лелабераша.

«Цу г'ишлонах тийша да, ах шахъар д'алоацаш, наха сердал луш хилар, цу юкье да наьха ц'енош, ишколаш, берий бешамаш, «Ингуш-нефта» моттигаш, кхьдола боахамаш», - аьлар республикан кулгалхочо Келаматанъкъан Махьмуд-Иаьлас, ше цу дешах лаьца дувцаш.

Цо белгалдир, массехк эзар сага сердал лоаттае из ч'оаг'а эшаш хилар.

Ялх эзар метр тишбенна тока саьрг хувцаргба, из д'адохтаргба, оалхазараш цунна зе дергдоацаш Г'алашо ергья.

Цу тайпара балхаш д'адахъаро таро хулийтаргья Иан замалахъа лертГ'а наха сердал хилийта, кхоачамбоацараш юкьера д'адаха. Иштта лоарх'аме да наха электроэнергех шоашкара доаг'аш дола Г'аьдала декхар ханнахъа д'адалар.

Маг'албике цхъаькха моттига куц тоадеш ба

Г'азданаькъан Ахьмад

Шейх Мансура ц'ерах бола Маг'албикера урам хоза тоабир болхлоша. Шахъара моттигий куц тоадарах йолча къаман проектага Г'олла болх д'абихъар цига.

«Бахархой дог Г'оздоаккхаш, асфальт билла, Г'ашлой наькъаш тоадаь, сийрда лампаш еГ'а, куц тоадаьд урама. Белгалде деза, бахархой шоаш оарцаг'баьнна, дукха ха йоацаш, 900 метрага кхоачаш, б'еха хиш д'аьуха турбаш цига чухьккалга», - дийцар «Сердало» газетага шахъара администраце.

Д'ахо тоае еза моттигаш - Панфилова, Покрышкина ц'ераш лелаю урамаш. Укх шера чакхбаккха безаш ба из болх. Шахъара куц тоадара т'ехъа кхелла проект йоаржаеш дикка къахъега лаьрх'а ба администраце кулгалхой.

«Кхераме йоаца чарх - 2024» яхача яхъашка дакъа лоацаш ба вай дешархой

Г'азданаькъан Ахьмад

«Кхераме йоаца чарх-2024» яхача ерригача Россе яхъашка дакъа лоацаш я Ж'айрахъерча Лаьннанъкъан И. ц'ерах йолча ишколаера къонача инспекторий тоаба. Россе тайп-

тайпарча мехкашкарча берашта юкье д'ахьош йола яхъаш к'ира латтаргья. Республикерча яхъашка котало яьккхача вай дешархошта, аьттув белар федеральни яхъашка мохк д'агойта.

«Екатеринбурге д'ахьоча

яхъашка ялх оаг'онца шоай кхетама боарам гойтаргба дешархоша: наькъашкара бокъонаш йовзар, хьалхара г'о де хар, автошахъар, велосипедаца лелар, наькъашка эггара ч'оаг'арг'а довза дезараш, «Цхъана наькъашкара кхерамзле лораяра т'ехъа»

яхача кхоллама яхъашка дакъа лацар», - дийцар «Сердало» газетага дешареи Иилмани Г'улакхех йолча министрствос.

Наькъашкара кхерамзлен хьал лорадара т'ехъа, д'акхухъаш я уж яхъаш х'ара шера.

Илдарха-Г'алий т'арча ишколашта хьалхашка, басарашца ю наькъа белгалонаш кердаяьхар

Коазой Мадина

Дешара шу д'адолалуш, Илдарха-Г'алий т'а ишколашта т'абодаш бола никъ кердабаьккхар басарца наькъа оасаш дехкаш, яхаш, дийцар «Сердало» газетага шахъара мзре.

Цул совг'а, лаьрх'а йола сердал луш долча басарашца баьб из болх.

«Нийса доаца наькъаш тоадаьд, эшача моттигашка машинанаш сиха леларг'оацаш бола болх баьб», - аьлар доал деча даькъ т'а.

Белгалдаккха дезаш да, дешархой кхерамзленна Г'алашо ярца цхъана, шахъара Г'аьдало деша даха ха йоацача берий моттигашта т'адолхаш дола наькъаш а тоадаьд, цига а иштта басарца керда наькъа белгалонаш яьй.

Наьсаре кийчбелар, кердача дешара шерá лостамца наькъабаха

Коазой Мадина

Х'ара денна лостам беш ба Наьсарен коммунални боахама болхлой, бакъда х'анз боккхача безамца баьб цар шоай болх. Къаьстга из хоалуш дар дешара моттигашка, яхаш, дийцар «Сердало» газетага шахъара кулгалхоша.

Дешара моттигаш йолча даькъ т'а къаьстга лостам баьб. Техника хиннай цига никъ

хица булаш, ц'енбеш. Машиний боккха никъ меттел, г'ашлой наькъаш а, ц'ендаь, кийчдаьд берашта. Болхлоша кулгашца къахъегаш кийчо яьй массайолча гаьнашта, к'отаргашта к'алха. Лоацда аьлча кулгашца а техникаца а шоашта могоар даьд, ц'ено еш.

Цу тайпара совг'ат дир коммунални боахама къахъегамхоша Иилмаш довза, дешар т'а къахъега лаьрх'а боаг'арашта.

Музея-заповедника кулгалхой цџайна хетаяьча линейке хилар

Коазой Мадина

Республикан массайолча ишколалашка, керда дешара шу дџадодалуш, цџайна хетаяь линейкаш йир. Хџара ишколе бийха бар хъаьший. Насарер-

ча №8 йолча юкџерча ишколе беа хъаьший хинна тџаийцар Жџайрахџа-Ахабоарзен музея-заповедника кулгалхо Сампенаькъан А. А., цун гџонча Малсаганаькъан И.Х., яхаш, хоам бу музея-заповедника зарбан

болх лелабераша.

Сампенаькъан А. даькъалабийцар дешархой, цар хъехамчаш кердача дешара шерца.

Кердача дешара шера хъаькъал совдоалаш хилда шо, шоана

гонахџа дукха дика хџамаш лесталда. Дег чџура лов сона шу хџаране шоай даь а наьна а дог деладар, шун хъехархоша доакхал де йиш йолаш шо хилар», - аьлар музея-заповедника кулгалхо, берашта ловца боаккхаш.

Лоаман
Гџалгџайче
«Зарница» яха
тџема-спортивни
ловзар
дџадихџар

Коазой Мадина

Гџалгџай республике гџолла йолча Россе ФСБ доазон урхаллен болхлоша Жџайрахџа кхален дешархошта лархџа «Зарница» яха тџема-спортивни ловзар дџадихџар, яхаш, «Сердало» газетага хоам бир цу моттигера.

Кхо тоаба «Кџона эскархой»: Жџайрахџарча юкџерча ишкола-берий беша, «Пограничникий кџона доттагџий», Хџулера, Ольга тџара дешархой - яхџебаьлар юхџанцара тџема кийчо хџан я хџожаш.

«Дешархоша гойтар спортивни яхџашка шоаш Јамадаьр: хи чу товсабалар, дегџа дозал хџальаьдар, спортивни эстафета. «Дов латта йист» яхџа даькъа чџудоагџаш дар: противогаз тџаийолла хар, Калашникова автомат, еррига еџе а аханега кхоачаш, вџашагџаькххар, из юха вџашагџаькххар, пневматически топаца Јоегџа ягџача хџежоргашта герз тохар.

Чаккхе еш, хџагойтар ерригача тоабаша дика толамаш даьхалга», - аьлар Жџайрахџа кхален администраџе.

«Зарниџан» декхараш кхоачаш ца деш Је йиш йоаџилга гуш дар тоабай цџџерашка хџежача а, цџудухџа бераша шоашта хџалхашка ларџа декхар дизаа кхоачашдир.

Вайцигара «Хъаькъал дола лоамаш» яха Ерригроссийски цџай чакхдаьлар

Гџазданаькъан Ахџмад

Гџалгџай мехка «Хъаькъал дола лоамаш» аьнна цџийола Ерригроссийски ловзарий цџай дџадихџар, цџига даькъа лоаџаш хилар Россе тайп-тайпарча моттигашкара тоабаш. Из дџахџош хилара ба-

хџан дар, «Моттигерча кагирхошта», «Дешар» яха кагирхой дегџабоалабара йола программаш кхоачашгџеш хилар.

«Тха цџай дџахџош гуш хилар, кагирхошта карагџоалар малагџа да,

иштта мехкашта юкџера бувзам чџоагџе, говзал дџа-юха эџа йиш хилар.

Тайп-тайпарча моттигашкара баьккача кагирхоша дика кийчо яьяр, цо хџагойтар вай мехка дџахџош дола хъаькъале ловзараш дика пайда луш хилар», -

аьлар «Сердало» газетага Гџалгџайчен кагирхой политиках, туризмах йолча Министерстве.

Гџалгџайчен хозача лоаме дџахџоша хъаькъалече кагирхой кхетаченна дика новкџостал дир, «М-ГџИ» автозаправкай станџеша.

Наха низ бара, Јотџеабара духџала кџовсам лоаттабе безарах дийцар

Гаьгенаькъан Мартина

Гџалгџай Республикан кџамашта юкџерча кагирхой союза гергача истола гонахџа кџамаьл дир, цџига дийцар наха низ бара, Јотџеабара духџала кџовсам лоаттабе безаш хиларах. Из хоам «Сердало» газетага бир цу моттигера.

«Гџалгџайчен лоамхой тароний центре республикан тайп-тайпарча балхаш тџара нах гулбелар. Гулбеннарашта хџалхаш-

ка кџамаьл дир полице лейтенанта Јалбаканаькъан Мухџамад, Шолжа-Шахџара депутатий совета кулгалхо Оздой Ингисхана, араьхарча бувзамий, кџаман политикан Министерстон кџамийи дина гџулакхийи отдела кулгалхо Харсенаькъан Мухџамад, ишколалашка кхетам балара даькъ тџа болх беш болча хъехамчаша», - аьлар хоам баьчо.

Ше кџамаьл деш, Ерригроссийски кџамашта юкџерча кагирхой союза кулгалхо Оздой Инала дийцар, республикан кагирхой

воча хџалах лоралуш хила безарах, иштта кагирхоша шоай мукџаха пайда эџаш дџаьхџа таронаш хџаеш латташ хиларах. Кхетачен доакџашхоша шоай арџагџа ишкола дешархошта, студенташца дийцар шоай балха говзалах ларџа.

Юкџара болх бераша яхџахо, цу тайпара кхетаченнаш дџахџош хилара баьхан да, вай кхувш йоагџа тџехџе харџаьхарча наькъ тџа цџаьлийтар, цунна лертџа кхетам балар, халача хџалашка нийсбеннарашта кхџийола дика вахара таронаш йолга хџалхадаккхар.

4 шу даьннад. Вешта аьлча, кердача хьакимаша бокшонца «революци» хьаяьй шоай балха тла. Со цига галглай меттах вола редактора заместитель вола а ши шу дала доалл.

Уж газетаца бувзам болаш хиннабац мотгаш, цхьайолча хана хоатташ хул: малаш ба уж, хьалха фу болх беш хиннаб, фу дешар дийша нах ба уж? Укхаза хланз таханарча дийнахьа ала йиш я; уж шаккха а «Галглай республикан гюрбаьнна журналисташ» ба, аьнна. Йаьххача хана «Галглайче» яхача газета редакце кьахьегаш хиннаб.

Идрахьмана Хадижат, Шолжера №4 йола юкьера ишкол чакхьакхача, 1999 шера денз, йолаеннай кепайоазонца кьахьега. Ибрахим – 2001 шера денз. Хадижат вай университетта юридически факультет яккха я, хьабта Ибрахима Буро чура техникум яккхай, хланз деша вагла Москверча С. Ю. Витте церагача университетте, паччахьалкхен кулгалдара факультете.

Хадижат хьаяьнна дезал дикка боккха ба. Идрахьманеи Нагаденанькъан (Гулой) Басратеи итт дезалхо хиннав: пхи воли пхи йоли. Царна юкье эггара зламагла хиннай «Сердало» газета редактор. Цагла мел вар цхьаццанахьа кьахьегаш хиннав, хьабта Хадижат нанна новкьостал деш, дукхагла боахам лелабеш яьглай. Сипсой-Галий тла бахача цар Келаматананькъан (иштта я цун ший тайпан цин) коа дукха хлама хиннад бларглакха безаш: доахан, жа, москалш, котамаш, иштта вахача мел эша кхьдар. Цкъа Сипсой-Галий тлара воагаш, цар нафарга гулла тлехваьнна со. Йийлла латтача коаналарех хьагуш хиннар безаме сурт дар. Юбежа маха гургболаш, Юакъа Ютеха, цхьалхадаьккха ков, вай боккхача наха оалаш ма хиллара, «порядкагла» даь ценош – шеддар дог хьосташ дар. Цу коара нах ценалга, лостамга Йема ба

аьнна хийтар сона эггара хьалха. Нана длаяьнначул тлехьагла, из беррига боахам лелабаьр, кхалсага кул мел эшача длакхоачаш хиннар Идрахьмана Хадижат я. Дас дешар а даь, балха яхийтай из, цу хана Шолже хиннача «Галглайче» яхача газете. Иштта длаболабенна цун кьахьегама никъ, таханарча денга кхьаьчаб. Шийна тлабилла моллагла болх боккхача бехктокхамца кхоачашбеш, редактора декхарех дика лоархьаеш, хьаьний из укх шерга кхаччалца. Хланз кхы лоархьаьмегла, халагла дола декхараш тладаьхкад вай паччахьа а паччахьалкхено а 1978 шера наджгоаньхой бетта 24 дийнахьа яьча лоаман хьинар долча кхалсага. Цхьан фусаме влшагитехад «Литературни Галглайче», «Селалад» яха журналаш, «Сердало» яха газет, цу кхьаьннех хьаьхиннад «Сердало» яха кепайоазонца, цун директоралла хьожаяьй Курскенаькъан Хадижат. Балхаца дувзаденнараш дика ховш я из, хлана аьлча кампьютер тла наборщица, цул тлехьагла верстальщица йолаш 22 шера кьахьийгад цо. Цхьабола нах мара-сесага раьза боацаш ба; уж кхо моттиг влшагитехай, яхаш. Амма цу гулакха автораш уж бац. Республике ва паччахь, паччахьалкхе, миннац, царна ца ховш, цар пурам денна мара де йиш йолаш хлама дац из, хлана аьлча дукха болх а дукха ахча а чудоагаш моттиг ма йий хьаяьр. Цудухьа уж нах шоашта йаьдало тладилла декхар кхоачаш деш ба, наха футтаренаш еше цар балха гулакх клалдита герташ лелаш бац. Ибрахим цхьа шу воккхагла ва ший фусам-наьнал, из ваьв 1977 шера чиллан бетта 29-ча дийнахьа. Цо дукха кьахьег кепайоазон цден болх лакхагача боарам тла баккха герташ. Масала, «Литературни Галглайчен» а «Селалада» а шоай электронни кепаш яьцар, духхьал адрес хиларал совгла. Хланз уж сайтш хьаяьй. Царга хьажа таро йолаш

ва моллагла саг. Уж дикагла длакхоачаргда дешарашка. Царца ювзаенна гойтама (видео) оаггув хургья, чулоацама а дикка тоалургда уж кхоккхе хлама. Берий журнала массехк номер духхьал берий бешамашта лаьрхьа а хургья. Кхы дукха дика хламаш де лерхл кердача хьакимаша. Кьаьстга а лоархьам болаш дош да галглай мотт наха юкье боаржабар, деглакхувлар. Цу гулакха, кхычар говзал Юмаеш, дуккхача кхетаченашка ихаьб уж укх тлехьарча массехк шера: Казане, Буро тла, Москве, Питере, и. кх. дл.

Ибрахим, дукхача хана денз, уйла йолаш хиннав, ктира цкъа арадувлш дола газет хьаде. Хьалхарча редактораша длатлаьцаш хиннадац из дош, хьабта Бокананькъан Шамсудина, ше редакторалла хьатлавеча, новкьостал деш хиннад моллагла дика хлама чакхдаккха. Иштта хьаьхиннадар «Галглайченан» ктира цкъа арадувла сома газет. Ше «Сердало» хьавеча из декхар оттаду Идрахьмана Хадижата хьалха а. Еригача редакце болхлой гюнца хьа а даь, тахан 16 оаггув йолаш, ктира цкъа арадувл «Сердало». Длахо длайодача хана, керда хьадаьча кепайоазон цден арадаха дезаргда лакхе хьаодаь ши журнал а. Хала а дукха а болх ба из, бакьда кердача цден болхлой цох лоархьабьрба аьнна хеталу. Балхаца сакьердам, безам хилча; кайоал моллагача хламах. Шоашта карахдаьннар дувцаш, дукха кьамаьл дечарех бац уж шаккха. Длауила йича, цар дукха хлама де низ кхьаьчаб. Из гуш да массанена, литературанца а кепайоазонца уйла йолча наха.

Уж духхьал балхах лоархьабь ца йеш, шоай боккха дезал кхебе а влштлехьадоалаш хьабоагла. Цар да кхо йийги ши кляьнки – пхи бер. Йоккхагла йола йол царгий лора дешар дешаш я, зламагла вола кляьнк берий беша ухаш ва. Вожаш ишколе дешаш ба.

Керда дешара шу дладоладелар кхоллама колледже

Газдананькъан Ахьмад

Массайолча моттигашка санна, керда дешара шу дладоладелар кхоллама Паччахьалкхен колледже. Члоагла лоархьаме дар таханара ди хлетта деша эттарашта.

«Дешара шу доладаларца студенташ, цар дай, ноаной даькьалабийцар колледжа кулгал деча Пхьилекьонгий Йийсас, завуч йолча Ковганова Куржана. Дика дешаш, кхоллама наькь тла кьахьегаш, длачакхбалара тлехьийхар студенташ кулгалхоша. Колледжерча ансамбла доакьашхоша даькьалабийцар хьалхарча курса студенташ», - дийцар «Сердало» газетата колледжа болхлоша.

Шоаш хержача хламан тлехьа кьахьегаш, аьттув болаш, шоай кхетам лакхбеш длачакхбала низ хилба вай студентий!

Лоаман хьалашка Юмалуш хилар, хатар хилча гуо дераш

Газдананькъан Ахьмад

«Эрше» яхача токкама-оарцан тоабо Тларгим яхача глалашта юкхе Юмабалара болх длабихьар. Цун керттара бахьан дар шоай кьахьегама говзал цар лакхьяр, лахараклалхарбахара бола болх тоабар, иштта тайп-тайпарча чоалханеча хьалашка болх бе Юмабалар.

«Юмабала лаьрхьа гулакх длаьхоча юкьа, лоам тла балара, Юбалара говзал Юмайир, болчакха тла вилла саг длавиьхар, из Эсал дехьаваккхар шаьрдир. Уж говзалаш кердайоахаш, цар гойтар Юмалуш боагларашта, чоалханерча хьалашка нийсвелча де дезар фуд. Итт саг чувоагаш йолча тоабан таро хилар шоай бларгашца этта хьал го», - аьлар «Сердало» газетата мехка чоалханерча хьалашца кьовсам лоаттабеча боахаме.

«Эрше» яхача ПСО нах клалхарбоахача тоабо гойтар хьалхашка оттадаь декхараш дика кхоачашде ховш шоаш хилар, шоашта ховш дар юкьедаккха шоаш кийча хилар. Моллагла дола дагадоаца чоалхане хьал эттача, шоашта карагидаргдар фуд гойта таро хилар цар. Каст-каста цу тайпара Юмабалар длаьхош хиларо гуо дерий балха говзал лакхьярал совгла, Галглайчен лоамашка лелача туристий кхерамзлен а лалашо ю.

Хозача дешашца даькъалабувц мехкара бахархой

Султиганакъан Йоакъап

ХІара пІаьраска дийнахъа, хозача дешашца мехкахой даькъалабувцаш хул тайп-тайпарча интернета оагІонашка. Геттара хъаькъале, хъаьца мегаргдола хІамаш хул цу юкъе. Из хоам бу «Сердало» газета корреспондентага.

«Ламазаца, долада-ларца, Іилманца, сабарца, беркатеча гІулакхашца дарба де шоай дегашта. Дезача пІаьраска денца!» - язду юртбоахьама гІулакхех йолча республикерча Министерствос.

Воча оамалех, Іовдалча гІулакхех лораву саг Давлах кхераш хиларо, къахъегамо, физически культу-ро тоаду цун дегІа хьал, Іилма Іомадеш хиларо хъаьвал совдоаккх сага, дикача гІулакхаша дунен саготонах лораву.

Самаре хъабийллар «ГІалгІайче. ГІалай, говзача пхъарий мохк» яха гойтам

ГІазданаькъан Ахьмад

Самарерча ГІалгІай культуран Деношта юкъе хъабийллар «ГІалгІайче. ГІалай, говзанча пхъарий мохк» яха гойтам. П. А. Алабина цІерах йолча исторен-мехктохкама музее хилар из йоккха кхетаче. Цига хьокха отта-

бир вай мехкарча цІихезача суртанчаша, тайп-тайпарча оагІон говзанчаша кхелла 189 болх.

«Гойтаме къамаьл дир ИЗО Паччахьалкхен музея кулгал-хочун гІонча йолча Хамхой Мадинас, мехкарча суртанчий Союзу кулгал деча, халкъа сур-

танча волча Мартазанаькъан Мусас, культуран исторени гІулакхех йолча Россе Юкьарча палатан комиссе кулгал-хочун гІонча волча Покровски Павла, иштта П. А. Алабина цІерах йолча музея болхлочо Крамарева Иринас», - дийцар «Сердало» газетага республикерча паччахьалкхен музее.

ГІалгІай Паччахьалкхен 100 шу дизара хетадаь да ГІалгІай культуран Самарера денош. Боккхача гойтаме хьокха оттадаьд вай къаман суртанчий, лакха начІал долча говзанчий балхаш. Къаман истори, культура, Іадаташ довзийтаргда цар Самарерча бахархошта.

Болх дІаболабеш да берий театр

Коазой Мадина

30-гІа театра балха шу дІадоладе кийчлуш ба, ахкан салоІа ха чакхъаьнначул тІехьагІа, берий театр болхлой. Из хоам «Сердалога» бир театрера зарбан болх лелабераша.

ХІанз дІаболабенна, 15-ча денга кхаччалца, массанена йовзаш йола спектаклаш кийчеш хургба актёраш. Укх бетта 17-ча денгара 20-ча денга кхаччалца, «Маугли» яха Хазанаькъан Лейлай спектакль гойтаргья цар. 23-ча денгара 27-ча денга кхаччалца, хьокхаргья режиссёра Лаьнанаькъан Ахьмада «ЦІаьрмата БІуха» яха спектакль.

Укх бетта тІехьарча деношка берашта гургья «Къамаьл дувца КІудал». Ерригача спектаклашка Пушкина картага гІолла хъажа йиш я.

Томскерча бахархошта гІалгІай, нохчий Іадаташ довзийтар

ГІазданаькъан Ахьмад

«Даьймохк» яхача лоаман халхара ансамбла концерт хилар Томске. Цига дийцар гІалгІай, нохчий Іадатех, оамалех. Массанешта, дукхача хана денз, езаеннача цу ансамбла юкъе ба, гІалгІайи

нохчийи санна, эрсий, тагрий, гуржий, узбекаш. Театра сквере дІадихьача концерто дукха адам гулдаьдар.

«Гулбеннарашта дайзар гІалгІай, нохчий Іадаташ, оамалаш, къамий дувхар, кхача,

иштта Сибре йовзаш, езаенна йолча ансамбла вахар. Ферта, кхакхача кий гІатилла сурт даккха йиш хургйолаш, кийчо яьар цига. Тайп-тайпара даараш, Іи гІетташ латташ самовар йолаш, сакъийрдар наха. БІарчча цІай дар салоІача моттиге хин-

нар», - дийцар «Сердалога» республикерча Миннаца.

Ер шу Россе Дезала шу да, аьнна, кхайкадара хетаь яр из кхетаче. Томскерча бахархошта дІахайтар, Россе къамаш вІаший барт, бувзам болаш, культуран оагІув лорабеш даха дезилга.

Чаккенакъан Османа Капитона 100 шу дизарга

Чакхбакхале хаьда вахара никъ

Гарчакханаъкъан Сали

Тха газет арадоалача ерача дийнахьа нийсса 100 шу дуз гIалгIай поэта а прозаика а Чаккенакъан Османа Капитона. Из ваь хиннав 1924 шера тов бетта 5-ча дийнахьа. Ишколе деша вагIанза саг хургвац вайца, цига мел баьгIарашта юкье саг хуле тамаш я, Капитон ца вовзаш, цун байташ ца ешаш, дагахьа Юма ца еш, цун дувцарашка хьабкъал хьа ца эцаш а накъа ца доалаш а. Османа Капитон ваха хьагаш веннав, вай Сибрера цIадаьхкача хьалхарча шерашка, цун дерригаш а даьнна хиннадац 36 шу мара. Вахара юкь екъаяларга а кхача хиннавац из, халача лазаро шийна дукха дезача къамах а мехках а къоаставеча хана.

Сона дукха хезад цох дувцаш вай боккхагIа болча йоазонхоша. Пхьилекъонгий Махьмад-Саида каст-каста хьоахадора, ший цунца хиннача хьоашалах. Шоаш цхьана лоамашка баха аьнна дийдча хана, из уйла кхоачашье вIашгIехьадаланзар шоай, оалар цо, Капитон кхалхар бахьан долаш. Малсаганакъан Абос а хийла дувцар, яздора цун кхолламах лаьца. Сона дагавоагIа йоазонхочун воша Юсап, из Мочкхий-Юртара вар. Цунга бисабар Капитона арабакка ца кхувш мел биса кхоллам.

Вай Илманхоша дувцачох, Капитон ваьр вай къаман беркате ха хиннай, хIана аьлча дукха ха йоацаш (1919) чакхбаьнна хиннав Граждански тIом, къам машарерча вахарах чденна, къахьегаш, юрташ меттаоттаеш, ишколаш хьаеллаш, дешара а Илманна а тIадийрза зама хиннай из. Цул совгIа, из малхавалале цхьа шу хьалха хьакхелла хиннад къаман йоазув, арадаьнна хиннад «Сер-

дало» газет, хьахила доладенна хиннад гIалгIай исбахьален литература. Из никъ дахобакхьа безарех цаI хиннав Мочкхий-Юрта кхувш вена кIаьнк. Машара ха сел йIаьха а хилац цун вахаре, из кхувш воагIаш, вай мехка тIом хьов, Капитона цу хана 17 шу даьнна хиннад. Ший ханарча юртахошца моттигерча юртбоахама кхашка ахархочун болх беш, шоаш чу мел эца хаьса сомаш вай эскара дIакхухийташ къахьийгад цар. Из сагото а хало а йицъеш хиннаб кхы а кхо шу даьлча цунга бена бала. Вай мехкадаьхкача хана из ПиргIизе ваьхав. Ший цаI мара доацача сурта тIа гIиргIизой беттиг туллаш ва из. Цхьан юкьа цо болх баьб Фрунзерча драматически театре, суртанча а сцена тоаеш вола болхло волаш а. Хетаргахьа, цу хана геттара гарга вайза хиннав цунна Базорканаъкъан Идрис, из а хиннав театре къахьегаш.

Османа Капитон дийна волча хана, цун цаI мара книжка арадаьнна хиннадац. «Нана-Наьсаре» яхаш шар из, цу тIа латтацар цун ший цIа а тайпан цIа а, псевдоним оттаяьяр цу тIа йоазонхочо, Муртазар Руслан аьнна. Наха ховш хиннадац цун кепа тоханза йоазош дий. Уж дукха хиннад: байташ, 18 дувцар, чакхьяккханза «Моакхаза лоамаш» яха роман, кхыдараш. Шолжа-ГIалий тIа 80-ча шерашка вIашагIкхийтгача вай йоазонхоша Малсаганакъан Абона тIадиллар, Капитона мел дола кепа тега а тоханза а дола деррига йоазош вIашагI а тега, цхьан книжкаца арадаха, аьнна. Або яхь йолаш а ший къаман литература дегIадоагIаргдар деш хьаваоагIаш а саг вар. Цо дизза кхоачашдир шийна йоазонхоша тIадилла гIулакх. Дукха ха ялале, кеп а тега, арадаьлар «Баьте зоахалол» яха книжка,

цо чулаьцад Османа Капитона мел кхелла йоазув.

Цун цхьадола йоазош бокъонца халкъа илеш санна цIоагIденна дIаайтгатар гIалгIай вахаре. Масала, со зIамига волаш, радио чу касткаста доахар «Андаркъе Iаьла» яха илли. Цу хана сона хацар цун дешаш кхеллар Чаккенакъан Капитон волга. Са ханарча наха дагахьа ховра цун дешаш, таханарчарна-м уж дешаш хьан яздаьд а ховргдий-хьогI? Дагабох вай массехк мугI:

«Из цIе кхал хехкаш, Iа кхихьа чоабол Керза йов кхихьай Iа, Андаркъе Iаьла; Хи иисте увтгаш, Iа ийза гIаьле, Йоал йоацаш, йисай хьа, Андаркъе Iаьла... Базара хехкаш, кхихьа зип-даьри Зарздолаш латт хьа, Андаркъе Iаьла. Кхы тIехьа ца тетгаш, колхозе веллахь, Дехке варгвац хьо, Андаркъе Iаьла».

Ишколе бераша Юмаю цун байташ 6, 8, 9-ча классашка. Царна юкье я «Сийле хийла», «Даьхен Iуйре», «Даьймохк», «Озиев Ахьмадах». ИйслагIча классе Юмаду цун дувцар «ЙоI йигари тоами». Вай кхувш болча мехкарашга, кагийча наха дика хьехам луш дувцар да из.

Къаьстта хоза язду цо безамах лаьца. Боккха низ болаш хIама я безам, из гу вайна цун цхьан турпала леладечох. Шийна дукха еза йоI цхьаь ара ца йо-алийтандаь, сагIадехарга гIирс бийхе, цун коа чувода из, цох бIаргтохар духьа. Цу накъаца зоахалол а дийце, из йоI йоала а ю цо. МалагIа зIамига саг ва тахан из дергдар? МалагIа йоI я из дича, сагIадехарг санна ший коа вена зIамига саг везалургвар? Бале а кIезига-м хургба иштта боккха безам кер чу лелабу кагирхой. ХIанзарчар безам вIалла тара а хетац сона хьалха хинначунна. Мехкарий геттара сонта-кура ба, йистхила а ца башаш. Кагийнах а кхы царел тIехьабусаш бац, берригаш шоаех аьлий хеташ ба. Баьгда Капитона дувцараш дийшача цар кхетадергда аьнна хет сона, бокъонца бола, цIена безам мишта хул.

Чаккенакъан Капитона дикагIа йолча байтех цаI я «Сийле хийла» яхар, из хетаяьй вай къаман юкье дешар доаржаде гIерташ, из сийрдача даккха гIерташ хьаьабхкача наха. Цун хьалхарча мугIарашца, Капитон ше а царна юкьехьош, чакхдаккха лов сона ер лоаца йоазув:

«Сийле хийла хьалхара хьалха Хьо, тха дешар, даьккхарий; Хьоа бIагарабоахаш балха Хийла бийса йоаяьрий...»

Чаккенакъан Османа Капитона вахара шераш тайп-тайпара дувцаш, яз деш моттигаш нийслу. Цхьадолча книжкаш тIа уж белгалдаьд укх тайпара: 1934-1959; вокх книжкаш тIа яздаьд 1924-1961. ТIехьардараш нийсагIа да аьнна хет сона, уж дIаяздаь да тIехьагIа ардаьннача книжкаш тIа.

Мехктохкама музейс бувзам лелабергба «Хьалхарчар боламца»

ГIазданаъкъан Ахьмад

ГIалгIайчен Малсаганакъан Т. Х. цIерагIча пачаьхалкхен мехктохкама музейс дIадихьар, моттигерча «Хьалхарчар болама» кулгалхочо дакъа а лоацаш, герга истол. Цига дийцар кагирхошта Даьхенцара безам совбоаккхаш кхетам бала безарах, цар кхоллама болх дегIабоалабе безарах, хьалхале лелаеча юкьарча вахаре уж дукхагIа юкьекхувла безарах.

«Йоккха терко тIаьхийтар «Хьалхарчар боламца» мехктохкама музейс дIахойодача хана бувзам лелабара. Исторически дагалоатта-ма проекташ кхоачашьара, кхувш йоагIаца тIехьенна луш бола кхетам лерттIа дегIабоалабу накъаш харжара. Шоайла дагабоалаш, безаме дIадихьар вIашагIкхетар», - аьлар «Сердало» газетата Пачаьхалкхен мехктохкама музейс.

Цига гулбеннараша белгалдаьккхар, культурни тIехьале царна йовзийташ, уж лерттIа дегIабоагIаш хиларо доккха дакъа дIалоацилга. Из гIулакх ноахалгара ноахалга кхоачаш, ший къаман культуран лоархIамедараш лорадеш дIахьоргда.

Къаман библиотекекан болхлоь наха низ бара духьала ба

ГIазданаъкъан Ахьмад

Янданаъкъан Жамалдан цIерагIча ГIалгIайчен Къаман библиотеке наха низ бара духьала къовсам лоаттабу болх дIахьу цахаддаш, цу гIулакха уж баха хилар Шолжерча №2 йолча ишколе.

«Бокъонаш лораярах бола болх дIабахьара йолча центра кулгалхочо Черкенакъан Тамарас, из кхетаче дIахьош, берашта дийцар наха низ барах, цох хьахулаш долча зуламах

лаьца, иштта хилар гойтама болх а. Цига белгалдаьхар дувцача зуламах хьадоала хатараш, царна духьалготта везарах. Берашта хоамаш тIадола каьхаташ делар», - аьлар «Сердало» газетата мехка керттерча библиотекекан зарбан болх лелабераша.

Къаман библиотекекан балха юкье цу тайпара болх дIабахьар керттера лоархIаш да.

Библиотекекан болхлоша цIенхаштта теркалду кхувш доагIаца ноахала кхетам балара дош.

ГалгIай мехка йIовхал латтарах, тIехьяяьккхай чарахьал ду ха

ГIазданаькъан Ахьмад

ГалгIайче тIехьяяьккхай чарахьал ду ха. Массакхана из дIайолалора маьцхали бетта кхоалагIча шоатта дийнахьа, бакьда карарча шера из дIайолалургьа тов бетта 9-ча дийнахьа. Из дувзаденна да йIовхал латташ хиларца, хьунагIа цIи ялара кхерам хиларца, яхаш, дийцар «Сердало» газетага мехка Iалам тароний, экологе Министерстве.

«Оаха хьалхадоккх чарахьашта, тха хоамага сайта тIа ладувгIаш хила, яхаш, иштта цох бола хоам хургба социальни бувзамашка гIолла, цига ха йиш хургьа малагIча дийнахьа чарахьал де йиш я.

Белгалду, чарахьал дара йола бокьонаш чIоагIе еза республикан Iалам Министерствон хьайбай дуненна ха дара давкь тIа», - аьлар тхоца къамаьл даьчо.

Шоай овлаш довзар

ДIаьхача дукъах яхача моттигера хьабаьннача гIалгIаша къахьегама шоатта дир

ГIазданаькъан Ахьмад

Бурон юхе уллача ДIаьхача дукъах (Терк) яхачара хьабаьннача гIалгIаша къахьегама шоатта дIадихьар, дай боакха-

ча кашамашка. Республикерча Миннаца гIо деш, дIабихьар из болх.

«Кашамашкара, иштта гонахьарча доазон тIара буц

дIахьокхаш, нувхаш дIайоахаш къахьийгар гулбеннараша. Белгалде деза, цу тайпара болх Пригородни кхален вай къаман кашамашка массакхана дIакхухьаш болга», - дийцар

«Сердало» газетага Миннаца болхлочо.

Каст-каста кашамашка вахар, ший гаргара нах боакхача моттиге кулг тохар, лостам бар лоархIаме да вайх хIаранена.

Коки яхача лоаман моттиге, къахьегама шоатта дIадихьар

Коазой Мадина

Лоаман моттигашкара кьайленаш тохкаш боккха болх дIаболабе кийчлуш ба «АСМ групп» болхлой. Цу оагIонца дийза къахьегама шоатта дIадахьа арабаьлар ЖIайрахьа-Ахабоарзен музея къахьегамхой Коки яхача гIалай доазон тIа, Кокурхой тайпан нахаца.

Из хоам «Сердало» газетага бир музей. «КIотаргаш дIайоахаш, буц дIахьокхаш лостам бир гIалай доазон тIа», - белгалдир музей болхлоша. Из тайпара болх цар каст-каста дIакхухьаш лагт. Лоаме салаIа ухача мехкахошка дехар ду, бокьала а лораде Iалам, шоашта тIехьара нувхаш дIаяха, Дала вайна хьаенна беркате моттигаш толха ма е!

Наьсар-хин юхе, бокьо йоацаш, хьальеш латта гIишло гучаяьлар Iалам лорадерашта

ГIазданаькъан Ахьмад

Бокьо йоацаш, Наьсар-Керте хьальеш латта гIишло гучаяьлар Iалам гIулакхех йолча Министерствонна. Наьсар яхача хин оагIонца, № 11 йолча ишкола гаьна доацаш, дIаболабаьб из болх.

РФ Хин кодекса б 65 йола статья теркаме ца лоацаш, болабаьб болх. Наьсарерча администрацеша боагIача боараме тIахьожам ца лоттабарах, хьахинна хIама да из.

Бокьо йоацача моттиге гIишло хьальеш латтарах бола хоам оаха прокуратуре чубеннаб, цар тохаргда из гIулакх бехкебараш бехктокхаме озаш», - дийцар «Сердало» газетага Iалам гIулакхех йолча Министерстве.

Цун болхлоша геттара чIоагIа терко ю, хьальеш латтача гIишлон юхе хин хьасташ хилара.

ГалгIайчен хьунашка кораянзар, зулам даь моттиг

Султиганаькъан Йоакъап

ГалгIайчен хьунашкара хьал во дац: кагий зуламхой хьунагIа хилара белгалонаш а яц, яхаш, дийцар «Сердало» газетага республикан Iалам лорадераша.

«Росхьулораяр» яхача ФБУ

болхлоша ГалгIайчен хьунашкара хьал техкар, цар яхачох из хьал во а дац», - аьлар республикан Iалам Министерстве.

ЛаьрххIа бола болх бир МагIалбика, Наьсарен хьунашкара хьал тохкаш. Хьун гаьнашта лазар кхийтта е зулам хинна моттиг гуш яцар, из дегIайоагIача давкь тIа кхийо-

ла белгалонаш а яцар. ЛаьрххIа йола хьун моттигаш малагIча хьале я хьежар хьун говзанчаш, ший тайпара цIераш йола, наггахьа мара йоаца гаьнаш дегIайоагIаш йий а хайра царна.

Таханарча дийнахьа царна новкъарле йолаш моттиг яц, хьу телхаеш, цунна говзан-

чаш оарцагIбала безаш а дац хьунагIара хьал. Хетаргахьа, из дувзаденна да дукха догIаш лаьтта хиларца, хьалха санна зIамига зуламхой цига цахилар бахьан из да. Иштта дале а, гуйре юкьекхачалца тIахьожам лоаттабергболаш ба хьуна.

«ГОРЯЧАЯ ЛИНИЯ» ПРАВИТЕЛЬСТВА РИ ПО ПРОТИВОДЕЙСТВИЮ КОРРУПЦИИ +7 (8734) 55-11-57, ЕДИНЬИЙ ТЕЛЕФОН СЛУЖБЫ СПАСЕНИЯ 112

сердало

Главный редактор: Курскиева Х.А.

Адрес Правительства РИ: 360001, г. Магас, пр. И. Зязикова, 12.

Адрес редакции и издателя: Республика Ингушетия, 386101, г. Назрань, Тер. Центральный округ пр. И.Базоркина, 60. Тел.: 8 (8734) 77-11-84. Бухгалтерия: 8 (8734) 77-10-85.

Газета зарегистрирована Управлением Росохранкультуры по ЮФО. Рег. номер ПИ № ФС 10-6526 от 5 марта 2007 г.

E-mail: serdalo@yandex.ru Сайт газеты: serdalo.ru.

Набор и верстка произведены в компьютерном центре издательства газеты «Сердало».

Время подписания номера по графику в печать: 4 сентября 2024 г. Фактически 17:20.

Точка зрения авторов может не совпадать с позицией редакции. При перепечатке ссылка на газету обязательна. Письма, рукописи, фотографии, рисунки не рецензируются и не возвращаются. Свободная цена

Газета отпечатана в издательстве «Южный регион», с готовых диапозитивов. Адрес: 357600, Ставропольский край, г. Ессентуки, ул. Никольская, 5. Заказ № 1435 Тираж: 2000 экз.

Минсельхоз Ингушетии информирует о возможности предоставления на праве аренды:

1. Земельный участок с кадастровым номером 06:04:0000003:1153, площадью 300 000 кв.м., расположенный по адресу: Российская Федерация, Республика Ингушетия, Назрановский муниципальный район, с.п.Яндаре, для сельскохозяйственного использования.

2. Земельный участок с кадастровым номером 06:01:0000004:1761, площадью 10 000 кв.м., расположенный по адресу: Республика Ингушетия, Малгобекский муниципальный район, с.п. Новый Редант, для сельскохозяйственного использования.

Граждане и (или) крестьянские (фермерские) хозяйства, заинтересованные в предоставлении указанных участков, имеют право в течение тридцати дней со дня опубликования извещения, подавать заявление о намерении участвовать в аукционе на право заключения договора аренды такого земельного участка возможно в будние дни с 09:00 до 18:00 по адресу: Республика Ингушетия, г. Назрань, ул. Муталиева, 8.

Заявления принимаются по адресу: 386101, Республика Ингушетия, г. Назрань, ул. Муталиева, 8, контактный телефон: 8(8732) 22-60-26

Способ подачи заявлений: в виде бумажного документа непосредственно при личном обращении или в виде бумажного документа посредством почтового отправления.

Дата начала приема заявлений – 09:00, 06.09.2024 г., дата окончания приема заявлений – 18:00, 07.10.2024 г.

Г О Б Ъ Я В Л Е Н И Я

Утерянный дубликат взамен утерянного №00624001536828, выданный в 2015 г. на имя Вешагуровой Аманды Магомедовны, считать недействительным.

Утерянный аттестат о неполном среднем образовании №00604000000534, выданный в 2016 г. на имя Алмазова Сафара Даудовича, считать недействительным.

Утерянный диплом рег.номер 3547, №1106040002834, выданный ГБПОУ «Ингушский политехнический колледж» в 2016 г. на имя Малароева Адама Микаиловча, считать недействительным.

Утерянный аттестат серии Б №4800944, выданный ГБОУ «СОШ №2 ст. Орджоникидзевской» в 2006 г. на имя Батыговой Марины Исапиловны, считать недействительным.

Утерянный аттестат №00624004425752, выданный ГБОУ Гимназия «Марем» г. Магас в 2020 г. на имя Чаниевой Бусаны Илезовны, считать недействительным.

Толабий новкъа

Къаман студентий лиге дакъа лаьцар республикерча боксёраша

Гаьгенакъан Марина

спубликерча федерацие.

Краснодаре дайихъача Къаман студентий лиге дакъа лаьцар хилар вай мехкара боксёраш. Из хоам «Сердало» бир боксах йолча ре-

Спортсара шоай кийчо малагъа боараме я таха аьт-тув баьлар 17-18 шерга кхача кагирхой («бакалавр» яха дакъа). 80 кийла дозал да-

рашта юкъе котало яькхар Ахтоланакъан Мухмад-Амина.

Дото майдилгаш йоахаш белгалбаьлар Коазой Мухмад (67 кг), Гарчакханакъан Амир (92 кг), кхоалагъа

лагъа тла баьннараш- Могушканакъан Беслан (54 кг), Гайтакханакъан Иаддал-Малик (63,5 кг), Пулой Акрмат (63,5 кг), - йоах тхога кхача хоам. Тлаьхожаш хинна тренер - Леймой Мухмад.

Дунен хьалхале яькхара яхьашка, котваьлар вай мехкахо

Гаьгенакъан Марина

Элиной-румий оалача латарах йолча дунен яхьашка котало яькхар вай спортсмена Къоастой Асланбека.

Из хоам «Сердало» газетага бир спорта оагъон болхлоша.

«18 шерга кхачанза болча

спортсменашта юкъерча яхьашка белгалваьннача спортсмена духьалбахар тренераш, гаргара нах, новкъостий, иштта спорта гъулакхех йолча Министерствонна кулгалду Белхарой Руслан», - йоах тхогарча хоам. Галгъай мехка котало ена лакха говзал йола спортсмен даькъа-лавийцар министра.

Галгъай мехка совгъаташ делар, спортивни яхьашка дакъа лаьцача СВО бӀухошта

Гаьгенакъан Марина

Галгъай Республикан физически культуран, спорта Министерствон кулгалхочо Белхарой Руслана совгъаташ делар Украине дӀахьош йолча тӀема операце доакъашхошта, уж дакъа лаьцар хилар Ставрополе дӀахьош хиннача мехкашта юкъерча яхьашка. Из хоам «Сердало» газетага бу «Даьхен Лорбой» яхача ганза филиала кулгалхочун гӀонча йолча Новрбенакъан Фаринас.

«Спорта министра цӀерагъа даькъалабийцар «Даьхен Лорбой кубка» доакъашхой ЦӀечой Джамалейла, Хьоашаланакъан Абукар, Хазанакъан Иаьла, Махлой Микаил. Грамоташ дӀалуш, Белхарой Руслана белгалдир, лаьрххӀача операцен доакъашхой массаза а хьинар долаш, массахьа дакъа

лаьцар, мехка вахаре накъабалаш хилар», - аьлар тхоца къамал даьчо.

Иштта белгалду, физически культура, спорт дегъайоалаеча дика дакъа лаьцарах «Даьхен

Лорбой» яхача ганза филиала кулгалхочунна Оздой Муслима грамота елар.